T086 TKL 4 (28) Kinh Thích Năng Đoạn Kim Cang Bát Nhã Ba La Mật Đa Q.hạ

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1513 - THÍCH NAÊNG ÑOAÏN KIM CANG BAÙT NHAÕ BA-LA-MAÄT-ÑA Quyeån Haï

KINH THÍCH
NAÊNG ÑOAÏN KIM CANG BAÙT NHAÕ
BA LA MAÄT ÑA
QUYEÅN HAÏ

“Nhö Lai noùi töôùng ñaày ñuû ñoù, chaúng phaûi laø töôùng ñaày ñuû, do ñoù môùi noùi laø töôùng ñaày ñuû”. Ñieàu naày coù yù nghóa gì? Tuïng noùi: Goïi laø chaân phaùp thaân, Khoâng phaûi thaân vieân maõn, Cuõng chaúng phaûi töôùng ñuû, Chaúng taùnh thaân neân bieát, Vôùi phaùp thaân khoâng khaùc, Nhö Lai chaúng khoâng hai, Noùi laïi töôùng ñaày ñuû, Do hai theå ñeàu khoâng. Noùi phaùp thaân, thaät söï khoâng saéc thaân vieân maõn, veû ñeïp tuøy hình, maø neân bieát, cuõng khoâng phaûi laø caùc töôùng ñaày ñuû, vì taùnh cuûa phaùp thaân laø khoâng coù thaân. Phaùp thaân khoâng coù nghóa laø töôùng cuï tuùc, cuõng khoâng phaûi Nhö Lai khoâng coù hai thöù ñoù. Sôû dó noùi laø saéc thaân vieân maõn vaø caùc töôùng ñaày ñuû, laø vì hai loaïi naøy, khoâng rôøi phaùp thaân. Theá neân Nhö Lai môùi coù thaân töôùng ñeïp ñeõ aáy, vì ñoù maø phaûi nhaéc laïi. Saéc thaân vieân maõn vaø caùc töôùng ñaày ñuû”. Do caû hai ñeàu laø khoâng, theá neân cuõng noùi chuùng laø khoâng. Noùi noù chaúng phaûi laø vieân maõn, cuõng chaúng phaûi laø töôùng ñaày ñuû, thì cuõng noùi laø coù. Noùi saéc thaân vieân maõn vaø töôùng cuï tuùc” laø coù yù gì? Do phaùp thaân ñoù khoâng laø töôùng toát naày, cho neân goïi ñoù laø saéc thaân vieân maõn vaø töôùng ñaày ñuû cuûa Nhö Lai. Do saéc thaân vieân maõn vaø caùc töôùng ñaày ñuû cuøng vôùi thaân kia khoâng theå rôøi nhau. Taùnh cuûa phaùp thaân töùc khoâng phaûi nhö vaäy. Nhöng phaùp thaân khoâng phaûi laø taùnh cuûa thaân kia. Neáu noùi: Chaúng neân laáy saéc thaân vieân maõn vaø thaân töôùng ñaày ñuû

SOÁ 1513 - THÍCH NAÊNG ÑOAÏN KIM CANG BAÙT NHAÕ BA-LA-MAÄT-ÑA Quyeån Haï 531

ñeå thaáy Nhö Lai, thì Nhö Lai laøm sao noùi phaùp? - Ñeå ñaùp lôøi hoûi naøy: “Ñaây töùc laø coù taâm aùc, muoán cheâ bai, choáng baùng Ta, do khoâng hieåu ñöôïc

nghóa lyù cuûa Ta noùi". Tuïng noùi: Nhö Phaät noùi cuõng khoâng, Noùi hai laø coøn chaáp. Vôùi yù nghóa gì maø noùi laëp laïi: "Thuyeát phaùp, thuyeát phaùp" ñoù. Baøi Tuïng noùi: Noùi hai laø coøn chaáp. Theá naøo laø hai: 1. Chính laø vaên. 2. Cho laø nghóa. Vôùi lyù do naøo maø vaên kinh baûo: Khoâng coù phaùp coù theå noùi, aáy goïi laø noùi phaùp? Ñaùp; Tuïng noùi: Do khoâng lìa phaùp giôùi - Noùi cuõng khoâng töï taùnh. Do khoâng lìa xa ngoaøi phaùp giôùi, maø coù töï taùnh noùi phaùp coù theå ñöôïc. Neáu noùi khoâng coù Theá Toân laø ngöôøi noùi, vaø phaùp ñöôïc noùi cuõng khoâng lìa phaùp thaân, neân trôû thaønh chaúng coù. Nhö theá laø phaùp raát saâu kín cao xa, laøm theá naøo maø ngöôøi ta coù theå tin hieåu quí kính ñöôïc? - Ñeå deïp tröø thaéc maéc naøy, Tuïng ñaùp: Naêng thuyeát-Sôû thuyeát tuy raát saâu Nhöng chaúng phaûi, khoâng coù tin kính. Kinh noùi: "Naøy Dieäu Sinh! Ñoù chaúng phaûi chuùng sinh, cuõng chaúng phaûi phi chuùng sinh". Laø noùi yù gì? Tuïng noùi: Chaúng phaûi chuùng sinh, chaúng phi chuùng sinh, Chaúng phaûi Thaùnh, taùnh Thaùnh cuøng töông öng. Coù nhöõng ngöôøi, coù theå sinh loøng tin kính, ngöôøi ñoù chaúng phaûi laø chuùng sinh. Do caùc chuùng sinh khaùc khoâng cuøng vôùi taùnh Thaùnh töông öng, maø töông öng vôùi taùnh phaøm phu. - Chaúng phaûi phi chuùng sinh, laø do töông öng vôùi taùnh Thaùnh nhaân. ÔÛ trong nghóa naøy do keû aáy höôùng veà taùnh phaøm phu, neân khoâng phaûi laø chuùng sinh do keû aáy mong caàu taùnh Thaùnh nhaân, neân chaúng phaûi laø laø chuùng sinh. "Vì sao? Chuùng sinh, chuùng sinh aáy, Nhö Lai noùi, ñoù chaúng phaûi chuùng sinh". - Ñaáy laø caên cöù vaøo tính chaát cuûa haøng dò sinh ngu si thaáp beù. "Do ñoù môùi noùi laø chuùng sinh", thì ñaáy laø caên cöù vaøo taùnh cuûa Thaùnh nhaân. Neáu noùi: Nhö Lai chöa töøng coù phaùp naøo, ñeå ñöôïc giaùc ngoä thì taïi sao laïi baûo laø phaûi lìa söï hieåu bieát ñuùng thöù lôùp sau cuøng, ñeå ñöôïc goïi laø baäc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc? - Ñeå ñaùp laïi caâu hoûi naøy, phaûi hieåu: Khoâng phaûi laø coù phaùp ñeå coù theå giaùc ngoä, môùi goïi laø Voâ thöôïng Chaùnh giaùc. Nhöng do Tuïng noùi: Chuùt phaùp cuõng khoâng coù Voâ thöôïng giaùc, neân bieát,

SOÁ 1513 - THÍCH NAÊNG ÑOAÏN KIM CANG BAÙT NHAÕ BA-LA-MAÄT-ÑA Quyeån Haï 532

Do phaùp giôùi khoâng theâm Taùnh thanh tònh bình ñaúng Vaø phöông tieän voâ thöôïng. ÔÛ ñaây, duø laø moät chuùt phaùp cuõng khoâng coù ñeå vöôït hôn, cho neân goïi laø Voâ thöôïng. Hôn nöõa, phaùp giôùi khoâng coù theâm, vì phaùp aáy bình ñaúng, neân goïi laø "Voâ thöôïng". Taùnh chaát cuûa "thöôïng thöôïng" khoâng coù. Vaû laïi, phaùp thaân Nhö Lai laø thanh tònh bình ñaúng, neân phaùp aáy khoâng coù choã naøo laø khoâng baèng nhau. Khoâng coù moät chuùt naøo taêng theâm nöõa, neân goïi laø Voâ thöôïng. Hôn nöõa, töï töôùng cuûa phaùp aáy laø voâ ngaõ, ñaáy töùc laø cao. Maø taùnh cao thì khoâng coù, neân goïi laø Voâ thöôïng. Hôn nöõa, ñoái vôùi caùc phöông tieän, thì cuõng laø Voâ thöôïng. Heát thaûy phaùp thieän ñeàu troøn ñaày, neân goïi laø Voâ thöôïng. Caùc Boà-ñeà khaùc, ñoái vôùi phaùp thieän thì khoâng vieân maõn. Do vaäy, phöông tieän naøy thaät coù treân heát. Chính vì ñieàu ñoù, maø Nhö Lai noùi chaúng phaûi laø phaùp thieän, neân goïi ñoù laø phaùp thieän. Ñaây laø yù gì? Tuïng noùi: Do taùnh laäu chaúng phaùp, Neân chaúng phaûi

phaùp thieän, Do ñoù goïi laø laønh. Do coù taùnh höõu laäu, nhöng khoâng naém giöõ töôùng höõu laäu, vì khoâng naém giöõ, do vaäy maø goïi laø phaùp thieän. Naém giöõ taùnh voâ laäu, thì nhaát ñònh ñoù laø taùnh laønh. - Neáu phaûi nhôø phaùp thieän ñeå ñöôïc Ñaïi Boà-ñeà, thì nhöõng thuyeát phaùp cuõng leõ ra khoâng theå chöùng ñöôïc Boà-ñeà, vì noù thuoäc taùnh chaát voâ kyù. - Vì ngaên lôøi hoûi naøy, neân noùi phöôùc ñöùc coù khaùc nhau laø ñeå giaûi ñaùp cho phaùp thuyeát aáy. Giaû söû, vieäc thuyeát phaùp laø voâ kyù, thì cuoái cuøng vaãn ñöôïc phöôùc chöùng quaû. Tuïng noùi: Noùi phaùp tuy voâ kyù, Chaúng phaûi khoâng coù quaû. Vì chaúng lìa noù môùi ñöôïc Boà-ñeà. Töùc phaûi nhôø phaùp thuyeát aáy, thì Ñaïo Boà-ñeà môùi kheá hôïp ñöôïc. Tuïng noùi: Do moät phaùp baùu naøy, Hôn voâ löôïng baùu khaùc. Cho neân ôû ñaây, noùi veà söï quí baùu cuûa ñöôïc phaùp thuyeát naøy, töùc laø so saùnh vôùi vieäc boá thí voâ soá chaâu baùu, nhieàu nhö soá nuùi Dieäu Cao ôû tröôùc, ñeå chæ roõ laø phöôùc ñöùc coù ñöôïc khaùc nhau. Giaû söû coù moät traêm phaàn, thì phöôùc ñöùc boá thí ôû tröôùc, khoâng baèng moät phaàn cuûa phöôùc ñöùc trì kinh vaø giaûng noùi roäng raõi naøy. ÔÛ ñaây ñònh laøm roõ nghóa gì? Tuïng

noùi: Vôùi moïi caùch tính ñeám, Nhaân cuõng coù khaùc nhau, Suy tìm khaép theá gian, Khoâng coù choã thí duï. Ñaây noùi laáy phöôùc ñöùc naøy, so vôùi tuï phöôùc ñöùc tröôùc, thì coù boán loaïi so saùnh phaân bieät. Ñoù laø Tính toaùn, Theá löïc, Töông trôï vaø Nhaân. Ñoái vôùi phöôùc trì kinh naøy... tìm khaép theá gian moïi caùch tính toaùn, suy löôøng... cuõng khoâng coù thí duï vaøo coù theå saùnh ví noåi. - Noùi do tính ñeám phaân bieät, tröôùc heát, giaû söû coù moät traêm phaàn, roài töø phaàn thöù moät traêm, tính ñeám maõi leân, ñeán möùc khoâng coøn coù theå tính ñeám naøo ñeå phaân bieät ñöôïc. Nhöng noùi tính ñeám, ñaây töùc phaân bieät noùi chung, coøn ngoaøi ra laø yù noùi nhöõng con soá ñöôïc tính toaùn. - Noùi do theá löïc phaân bieät: - Noùi do töông tôï phaåm loaïi phaân bieät laø noùi phöôùc trì kinh naøy voán khoâng töông tôï loaïi phöôùc boá thí chaâu baùu... ñeå maø saùnh keå vôùi nhau. - Noùi do Nhaân phaân bieät, laø noùi nhaân cho ñeán quaû cuûa trì kinh cuõng khoâng can heä gì ñeán nhaân quaû boá thí höõu laäu kia. Vaø kia cuõng khoâng theå laøm nhaân cho ñaây. (OÅ Ba Ni Saùt Ñaøm dòch laø Nhaân, nhö haït caûi, ñem saùnh vôùi caây tuøng baùch). ÔÛ theá gian naøy, roát laïi, khoâng coù caùi gì ñeå ñem ra laøm thí duï, cho hình aûnh cuûa phöôùc ñöùc aáy. Do ñoù, neáu laáy phöôùc tröôùc (laø boá thí) ñem so saùnh vôùi phöôùc naøy (trì kinh, giaûng noùi) thì quaù ít, ñeán noãi chaúng coù lôøi naøo dieãn taû thaät chính xaùc, ñaày ñuû ñöôïc! Cho neân noùi duø coù thí duï cuõng khoâng theå bì kòp. Neáu noùi taùnh vaø töôùng cuûa phaùp aáy bình ñaúng, thì khoâng lyù khoâng bình ñaúng, töùc laø khoâng coù ngöôøi ñoä thoaùt vaø ngöôøi ñöôïc ñoä thoaùt (Naêng ñoä, Sôû ñoä). Taïi sao Nhö Lai laïi noùi coù ñoä thoaùt cho loaøi höõu tình? - Vì giaûi ñaùp vaán naïn naøy neân tieáp vaên sau. Ñeå trình baøy nghóa ñaáy, - Tuïng noùi: Vì phaùp giôùi bình ñaúng, Phaät khoâng ñoä chuùng sinh, Vôùi caùc danh cuøng tuï (uaån), Khoâng ôû ngoaøi phaùp

giôùi. Phaøm giaû laäp teân goïi höõu tình laø ñoái vôùi Uaån xöù kia maø goïi. Do danh vaø uaån laø cuøng chung, khoâng ôû ngoaøi phaùp giôùi. Töùc taùnh cuûa phaùp giôùi naøy bình ñaúng. Theá neân, chöa töøng coù moät chuùng sinh naøo coù theå ñöôïc Nhö Lai ñoä thoaùt caû. Theá thì taïi sao ôû ñaây laïi noùi coù chaáp Ngaõ? Vieäc ñoù coù yù gì? - Neáu noùi chæ coù ñoä thoaùt cho naêm uaån ñoù maø thoâi, töùc

ñaõ xem nhö coù chuùng sinh roài. Vì theá neân tuïng noùi: Neáu khôûi söï chaáp phaùp, Thì loãi nhö chaáp ngaõ, Chaáp coù ñoä chuùng sinh, Laø khoâng chaáp voïng chaáp. Nhö kinh noùi: “Naøy Dieäu Sinh! Noùi chaáp ngaõ ñoù, thì Nhö Lai noùi laø chaúng phaûi chaáp”. Vì voïng chaáp, neân Nhö Lai noùi laø chaúng phaûi sinh, töùc laø chaúng theå sinh ra caùc nghóa cuûa phaùp Thaùnh. - Neáu noùi chaúng neân laáy töôùng ñaày ñuû, maø quaùn xeùt Nhö Lai, vì caùi töôùng ñaày ñuû aáy chaúng phaûi laø töï taùnh, maø töï taùnh cuûa Nhö Lai laø Phaùp thaân. Song, töï taùnh Phaùp thaân cuûa Nhö Lai, thì coù theå duøng caùi töôùng ñaày ñuû, ñeå so saùnh maø bieát ñöôïc. Coù vaán naïn nhö theá.Vì deïp boû nghi aáy, neân tieáp vaên sau. Seõ noùi roõ nghóa gì? Tuïng noùi: Chaúng neân ñem saéc theå, Chuaån ñònh Phaùp thaân Phaät, Chôù xem vua Chuyeån luaân, Cuøng Nhö Lai ñoàng nhau. Ñoù laø phöôùc cuûa töôùng baùo thaân, cuõng goïi laø töôùng ñaày ñuû. Do töôùng ñoù, maø thaønh phaùp thaân naøy, nhôø söùc cuûa phöôùc, môùi chöùng ñöôïc Boà-ñeà. Coù ngöôøi noùi nhö theá. YÙ laø noùi Nhö Lai laáy töôùng ñaày ñuû kia hieän ra ñeå chöùng quaû Chaùnh Giaùc Voâ Thöôïng. Vì deïp boû yù nghó ñoù, neân noùi: “Chaúng neân laáy töôùng ñaày ñuû v.v..” - Saép laøm roõ nghóa gì? - Tuïng noùi: Quaû baùo töôùng ñaày ñuû, Vieân maõn phöôùc khoâng thuaän, Caûm öùng ñöôïc phaùp thaân, Do dò taùnh phöông tieän. Vì chaân phaùp thaân laø töï taùnh cuûa trí tueä, cho neân so vôùi phöôùc kia thì theå taùnh khoâng gioáng nhau. Hai baøi keä ñaáy caàn trình baøy ñieàu gì? Keä tuïng trong kinh noùi: - Neáu laáy saéc thaáy Ta, Laáy aâm thanh caàu Ta, Ngöôøi aáy sieâng laøm taø, Chaúng theå thaáy ñöôïc Ta! - Neân quaùn taùnh Phaät phaùp, Töùc phaùp thaân Ñaïo sö, Thöùc khoù bieát phaùp taùnh, Neân khoâng theå hieåu roõ.

Hai baøi Tuïng naøy, nghóa ñaõ noùi roài. Tuïng noùi: Chæ thaáy saéc, nghe tieáng, Ngöôøi aáy khoâng bieát Phaät, Phaùp thaân Chaân nhö naøy, Chaúng phaûi caûnh cuûa thöùc. YÙ cuûa lôøi vaên naøy noùi: Khoâng neân laáy hai thöù saéc vaø thinh maø quaùn xeùt Nhö Lai. Vì laø Dò sinh neân khoâng theå thaáy ñöôïc. Vì sao theå? - Vì ngöôøi ñoù khôûi söï chuyeân caàn laøm vieäc taø quaáy. Noùi Dò sinh ñoù, voïng khôûi chuyeân caàn laøm vieäc taø; khoâng nöông theo chaùnh ñaïo, maø caàu thaáy ñöôïc Ta.” ÔÛ ñaây noùi Phaùp taùnh töùc laø Chaân nhö. Neáu noùi phöôùc thì khoâng theå chöùng ñöôïc Boà-ñeà thì Ñaây töùc laø noùi quaû baùo phöôùc nghieäp

cuûa Boà-taùt, cuõng phaûi ñoaïn tröø. Vì giaûi ñaùp ñieàu nghi naøy, neân coù vaên tieáp theo, noùi taùnh cuûa phöôùc aáy, tuy chaúng theå tröïc tieáp nhöng chieâu caûm chöùng ñöôïc Boà-ñeà... Tuïng noùi: Phöôùc aáy, chaúng boû maát, Quaû baùo chaúng ñoaïn tuyeät, Ñöôïc Nhaãn cuõng chaúng ñoaïn, Vì ñaõ ñöôïc Voâ caáu, Laïi luaän veà nhaân phöôùc, Vì ñaây noùi duï aáy, Phöôùc ñoù khoâng quaû baùo, Chaùnh ngöõ khoâng taø giöõ. Do ñaây laø taùnh tö löông cuûa trí aáy. Sao trình baøy laïi thí duï veà phöôùc ñöùc? Neân noùi: Ñöôïc nhaãn cuõng chaúng ñoaïn, vì ñaõ ñöôïc voâ caáu. Laïi luaän veà nhaân cuûa phöôùc kia, vì noù maø trình baøy baèng duï - Laïi coù nghi: Ñaõ ñöôïc trí Voâ sinh phaùp nhaãn töùc khoâng sanh, thì phöôùc ñöùc cuûa Boà-taùt ñeàu caàn phaûi ñoaïn thuyeát. Vì chæ roõ, phöôùc aáy khoâng ñoaïn tuyeät cho ñeán hoaøn toaøn thanh tònh, ñaït phöôùc ñaõ nhieàu, quaû baùo cuõng hôn nhieàu. Ñoái vôùi phaùp khoâng sinh thì ñöôïc voâ taùnh aáy laø coù hai loaïi voâ taùnh (taùnh khoâng coù Ngaõ, taùnh khoâng coù Phaùp). Do theå taùnh cuûa hai loaïi: Ngaõ-Phaùp khoâng sanh neân vaïy. Kinh noùi: “Naøy, Dieäu Sinh! Neân chính thöùc nhaän laáy, khoâng neân taø vaïy nhaän laáy theá naøo laø chaùnh thöùc nhaän laáy, khoâng neân taø vaïy nhaän laáy. Ñaùp: Phöôùc kia khoâng (caàu) quaû baùo. Cho neân chaùnh thöùc nhaän laáy”. Moïi phöôùc ñöùc chieâu caûm quaû baùo laø ñieàu ñaùng sôï! Phaûi bieát, neáu chaáp laáy quaû baùo ñoù töùc laø taø vaïy nhaän laáy. Cuõng gioáng nhö vöôït boû con ñöôøng chaùnh, ñi vaøo nhöõng ngoõ ngaùch hieåm nguy. Nhöng vì phöôùc ñoù khoâng gaây neân quaû baùo, cho neân ñoù laø chaùnh thöùc nhaän laáy, chöù khoâng

phaûi taø vaïy nhaän laáy. Hoûi: Beán phöôùc ñöùc, Boà-taùt ñaõ chaúng chieâu caûm caùc quaû baùo, thì keát quaû laø chuùng sanh thu hoaïch ñöôïc, laøm sao ñöôïc bieát? Tuïng ñaùp: Phöôùc aáy nhaän quaû hoùa, Laøm vieäc lôïi höõu tình, Söï aáy do tuøy yù, Thaønh Phaät hieän caùc phöông. Tôùi lui laø Hoùa hieän, Chaùnh giaùc luoân baát ñoäng, ÔÛ nôi phaùp giôùi aáy, Khoâng moät vaø khoâng khaùc. Chö Phaät Theá Toân hieän ra ñuû nhöõng bieán hoùa chöù khoâng phaûi laø Nhö Lai coù ñi laïi, tôùi lui. Noùi: “Vieäc aáy do tuøy yù, thaønh Phaät hieän caùc phöông tôùi lui laø hoùa hieän, chaùnh giaùc luoân baát ñoäng’. Ñeå laøm roõ nghóa naøy, neân ñoaïn kinh tieáp noùi. “Chöa töøng coù ñi, chaúng heà coù laïi, do ñoù goïi laø Nhö Lai”. - Ñieàu ñoù coù yù nghóa gì? “Neáu Nhö Lai coù ñi, coù laïi, khaùc nhau v.v.. thì ñoù chaúng phaûi laø Nhö Lai”. Vì taùnh cuûa Nhö luoân luoân vaäy, khoâng heà thay ñoåi, bieán dôøi. - Coøn thí duï buïi li ti nghieàn naùt, laø duï cho ai, noùi roõ veà vieäc gì? - Ñaùp: “ÔÛ nôi trong phaùp giôùi aáy khoâng phaûi laø moät, khoâng phaûi khaùc, neân bieát”. Noùi Nhö Lai ôû trong phaùp giôùi ñoù thì taùnh chaúng phaûi moät cuõng chaúng phaûi khaùc. Vì yù muoán trình baøy veà vieäc naøy, neân phaûi neâu duï aáy. Tuïng noùi: Buïi nhoû nghieàn laøm möïc Duï cho phaùp giôùi. Laïi nöõa, thí duï theá giôùi laøm möïc laø hieån baøy nghóa gì? Tuïng noùi: Ñaây luaän vieäc taïo möïc, Laø noùi phieàn naõo heát, Taùnh chaúng tuï chaúng taäp, Laø taùnh khoâng phaûi moät, Vôùi taùnh toång taäp ñoù, Laøm roõ taùnh khoâng khaùc. Thí nhö vieäc laøm möïc.

Coù nhieàu buïi baëm raát nhoû, nhöng khoâng phaûi ôû chung moät choã, vaät tuï taäp ñoù cuõng chaúng phaûi laø moät chaát, moät khoái, nhöng cuõng chaúng khaùc (taùnh) nhau, do chuùng hoïp chung nhau laïi. Ñaây laø khoâng coù söï rieâng reõ nhau, theo nghóa caét naùt ra nhieàu maûnh nhoû. Neân bieát nhö theá. Chö Phaät Theá Toân ôû trong phaùp giôùi, taát caû caùc chöôùng phieàn naõo

SOÁ 1513 - THÍCH NAÊNG ÑOAÏN KIM CANG BAÙT NHAÕ BA-LA-MAÄT-ÑA Quyeån Haï 537

ñeàu döùt heát, taùnh chaúng phaûi ôû moät choã, taùnh cuõng chaúng phaûi khaùc, ñaây laø noùi goàm chung caû ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi, khoâng phaûi laø taùnh tuï, vaø neáu laø taùnh tuï, thì duï aáy cuõng gioáng nhau. Nhö Lai noùi ñoù chaúng phaûi laø taùnh tuï. Theá neân môùi noùi laø nhoùm raát li ti - Ñaây muoán noùi nghóa gì? - Neáu vaät tuï taäp aáy laø moät, thì khoâng neân noùi ñoù laø nhoùm nhöõng chaát raát nhoû. Vaû laïi, neáu ñoù laø moät coõi, thì cuõng khoâng neân noùi laø caû ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi. Do ñoù, neân noùi: Ñaây töùc laø chaáp coù tích tuï. Ñaáy laø Nhö Lai noùi chaúng phaûi chaáp; khoâng vì tích tuï maø chaáp. Do voïng chaáp aáy, neân môùi noùi laø chaáp coù tích tuï (chaáp tuï). YÙ muoán noùi, laø noù khaùc vôùi nhöõng caùi khoâng phaûi laø chaùnh trí Voâ thöôïng. Laïi do nhaân gì, nhöõng keû phaøm phu ngu kia, ñoái vôùi caùi thaät söï khoâng coù tuï hoïp maø laïi chaáp? - Ñeå traû lôøi caâu hoûi naøy, neân noùi: Ñoù laø chaáp tuï! Chæ theo loái suy luaän thoâng thöôøng, thì noùi nhö theá laø coù. Ñaây muoán noùi roõ ñieàu gì? - Tuïng noùi: Chaúng hieåu vì Tuïc noùi, Keû phaøm ngu voïng chaáp. “Naøy Dieäu Sinh! Coù nhieàu keû noùi: Nhö Lai tuyeân noùi ngaõ kieán v.v...” Ñaây laø nghóa gì? - Tuïng noùi: Ñoaïn tröø ngaõ vaø phaùp, Chaúng chöùng giaùc laø khoâng. Ñaõ noùi, theå hai thöù ngaõ vaø phaùp laø khoâng. Tuy noùi ñaõ ñoaïn heát hai thöù naøy nhöng cuõng chöa chöùng ñöôïc Boà-ñeà. Theá thì phaûi ñoaïn döùt caùi gì môùi chöùng ñöôïc? - Ñaùp: Phaûi ñoaïn heát hai thaáy, töùc laø phaûi ñoaïn döùt hai caùi thaáy Voâ ngaõ vaø Voâ phaùp. Tuïng noùi: Cho neân thaáy khoâng thaáy, Khoâng chaáp caûnh hö voïng. Do ñoù, phaûi bieát theå cuûa ngaõ laø khoâng. Nhöõng ai noùi coù ngaõ kieán, Nhö Lai noùi laø chaúng phaûi kieán (thaáy), vì khoâng coù caûnh ñeå thaáy. YÙ daïy: Caûnh cuûa ngaõ xöa nay voán laø khoâng. Vaên noùi: Goïi laø ngaõ kieán (thaáy coù ta) - Laø do phaân bieät, giaû doái maø coù. Nhö theá ñoái vôùi lyù voâ ngaõ, hieän roõ thaáy caùi taùnh khoâng thaáy. Ñoái vôùi phaùp cuõng hieän roõ thaáy caùi taùnh khoâng thaáy. Theá neân vaên kinh coù noùi: Ñoái vôùi taát caû phaùp neân bieát nhö theá v.v.. Nhöng töôûng veà phaùp kia, cuõng chaúng phaûi laø taùnh töôùng, noù nhö ngaõ kieán. Laïi coù yù gì? Khi ñaõ cho laø coù hai caùi thaáy ngaõ vaø phaùp, coøn noùi laø chaúng phaûi taùnh thaáy? - Ñaùp: Ñoù laø chöôùng vi teá, Bieát theá, neân phaûi ñoaïn. Nghóa muoán trình baøy, ôû ñaây laø hai söï thaáy ngaõ vaø phaùp; ñoù ñeàu

SOÁ 1513 - THÍCH NAÊNG ÑOAÏN KIM CANG BAÙT NHAÕ BA-LA-MAÄT-ÑA Quyeån Haï 538

laø chaáp laáy caùi thaáy, ñoù nghóa laø chöôùng vi teá. Do hai caùi ñoù, maø bieát ñuùng ñöôïc, ñoù chaúng phaûi taùnh thaáy nhö vaäy; neân môùi coù theå ñoaïn tröø ñöôïc. - Kinh noùi: Neân bieát nhö theá, neân thaáy nhö theá, neân hieåu nhö theá ñoù. Vaên naøy laø noùi. Nghóa aáy Tuïng noùi: Do ñöôïc hai thöù trí, Vaø ñònh, môùi tröø noù. Nghóa laø duøng laïi trí Thaéng nghóa trí Theá tuïc vaø ñònh nöông nhôø vaøo hai choã ñoù, môùi coù theå tröø ñöôïc chöôùng vi teá aáy. Luaän veà choã sai khaùc cuûa phöôùc, laø muoán noùi ñieàu gì? Tuïng ñaùp: Noùi phöôùc roõ hoaù thaân, Phöôùc voâ taän-chaúng khoâng. Duø tuøy yù bieán hoùa, öùng duïng roäng khaép, nhöng Nhö Lai, khi hoùa thaân tuyeân noùi chaùnh phaùp, thì ñoù laø phöôùc voâ laäu khoâng coù haïn kyø chaám döùt. Theá naøo laø noùi chaùnh phaùp? YÙ naày chæ roõ, Nhö Lai khoâng töï noùi: Ta laø hoùa thaân. Tuïng noùi: Khi chö Phaät noùi phaùp, Khoâng noùi laø hoaù thaân, Do vì chaúng töï noùi, Neân noùi phaùp chaân thaät. ÔÛ ñaây muoán trình baøy ñieàu gì? - Laø noùi: Tuy thuyeát phaùp, hoùa ñoä chuùng sinh, nhöng Nhö Lai khoâng töï baûo Ta laø Phaät hoùa thaân. Do khoâng chaùnh thöùc noùi nhö theá, neân ñoù môùi goïi laø noùi chaân chaùnh. YÙ daïy: Neáu laøm khaùc ñieàu naøy thì caùc chuùng sanh ñöôïc hoùa ñoä seõ khoâng sanh loøng toân kính. Coù vaäy môùi laøm ích lôïi cho chuùng sinh. Thaät söï khoâng coù phaùp coù theå noùi. - Neáu noùi: Nhö Lai coù raát nhieàu hoùa thaân vaø noùi phaùp maõi maõi voâ taän, thì taïi sao Nhö Lai laïi noùi laø coù Nieát-baøn? - Ñeå giaûi ñaùp ñieàu nghi naøy, coù Keä noùi: Nhö Lai chöùng Nieát-baøn, Chaúng taïo cuõng chaúng khaùc. Chaúng phaûi caùc Nhö Lai chöùng ñöôïc söï hoaøn toaøn vaéng laëng laø coù taïo taùc, vì töï taùnh cuûa höõu vi so vôùi söï taïo taùc aáy khoâng khaùc. Tuy laø hieän coù Nieát-baøn, nhöng ñoù chæ laø bieán hoaù, thò hieän vôùi sinh töû, ñeå laøm ích lôïi cho chuùng sinh. ÔÛ ñaây laø muoán hieån baøy vieäc Nhö Lai khoâng truï ôû Nieát-baøn. Sinh töû cuøng Nieát-baøn, caû hai ñeàu khoâng truï. Laïi coù lyù do gì maø thò hieän cuøng vôùi Sinh töû, nhöng khoâng truï vaøo nhaân duyeân cuûa Sinh töû? - Tuïng ñaùp: (Keä tuïng trong kinh laø boán caâu ñaàu. Coøn hai caâu sau thuoäc veà Tuïng cuûa Luaän) Heát thaûy phaùp höõu vi

SOÁ 1513 - THÍCH NAÊNG ÑOAÏN KIM CANG BAÙT NHAÕ BA-LA-MAÄT-ÑA Quyeån Haï 539

Nhö sao, maøng, ñeøn, huyeãn Söông, boït, moäng, chôùp, maây, Neân quaùn xeùt nhö theá. Taäp taïo naøy coù chín, Laáy chaùnh trí maø quaùn. Ñoù laø chín thöù nhö sao v.v..., cuøng laøm phaùp duï, laáy chín duï laøm caûnh, duøng chaùnh trí maø quaùn caûnh ñoù. Sao goïi laø chín thöù quaùn saùt caàn neân bieát? Töùc laø phaûi neân quaùn saùt chín thöù ñoù. Quaùn laø theá naøo? Tuïng noùi: Thaáy töôùng cuøng vôùi thöùc, Thaân-thoï duïng, choán ôû Quaù khöù vaø hieän taïi, Vò lai, ñeàu quaùn roõ. ÔÛ ñaây, neân quaùn thaáy taâm phaùp nhö laø caùc vì sao, coøn aùnh saùng maët trôøi laø chaùnh trí, khi aùnh maët trôøi xuaát hieän, thì aùnh saùng cuûa caùc vì sao ñeàu bieán maát. Neân quaùn caùc caûnh töôùng cuûa ñoái töôïng ñoù. Nhö coù ngöôøi bò beänh ñau maøng maét, khi nhìn leân khoaûng khoâng, thaáy coù nhieàu vaàng troøn vaø nhieàu sôïi nhoû tung taêng. Ñoù laø aûo aûnh thaáy laàm. - Neân quaùn caùi thöùc kia gioáng nhö ngoïn ñeøn. Sôû dó coù theå nöông vaøo ñoù ñeå

thaáy, laø do daàu môõ aùi duïc sinh ra. Neân quaùn cuoäc ñôøi chæ laø huyeãn aûo, cuõng nhö coõi theá gian ñaây, coù nhieàu chaát kyø laï, nhöng taùnh noù khoâng thaät - Haõy quaùn thaân naøy nhö gioït söông mai, chæ hieän dieän taïm thôøi trong thoaùng choác. - Haõy quaùn söï thoï duïng cuõng nhö boït nöôùc, tính chaát cuûa thoï duïng laø do ba vieäc hoïp laïi maø sinh ra. - Haõy quaùn nhöõng caùi ñöôïc taäp hoïp, taïo neân trong quaù khöù, nhö laø caûnh trong mô, chæ coù trong trí nhôù, chöù khoâng thöïc coù. - Haõy quaùn caùc vieäc trong hieän taïi, gioáng nhö ñieän chôùp, loeù ra ñoù thì maát ngay. - Haõy quaùn theå cuûa vò lai chöa ñeán, nhö ñaùm maây ñuøn. Thöùc A Laïi da toàn taïi nhôø taïo laäp do caùc haït gioáng ñoái vôùi theå cuûa noù goàm thaâu vaø chöùa giöõ caùc haït gioáng. Khi quaùn saùt chín thöù naøy thì lôïi ích gì? Chöùng ñöôïc trí tueä cao quí naøo? Tuïng noùi: Do quaùn saùt caùc töôùng, Neân thoï duïng, dôøi ñoåi, ÔÛ trong phaùp höõu vi, Ñaït töï taïi, voâ caáu. Nghóa naøy theá naøo? Quaùn caùc phaùp höõu vi coù ba thöù:

1. Laø do quaùn thaáy thöùc caûnh, töùc laø quaùn saùt caùc töôùng, do taäp hoïp taïo neân höõu vi. 2. Laø do quaùn thaân töôùng vaø söï thoï duïng ôû coõi ñôøi naøy, töùc laø quaùn saùt caùc thoï duïng aáy, chính nhöõng thöù ñoù cho noù thoï duïng. 3. Laø do quaùn ba ñôøi luoân thay ñoåi khaùc nhau, töùc laø quaùn caùi luoân luoân thay ñoåi, chaúng ngöøng nghæ. Do caùc quaùn saùt naøy maø ñoái vôùi caùc phaùp höõu vi, khoâng coù chöôùng ngaïi, luoân ñöôïc töï taïi tuøy yù. Khi ñoù, duø laên xaû vaøo choán sinh töû vaãn khoâng heà bò phieàn naõo vaáy baån, Trí tueä kia neáu laäp chöùng Nieát-baøn höõu dö, (thaân ñoaïn, trí taän) thì ñaâu theå neáu vò Töø bi. - Tuïng noùi: Laø phaùp hieám coù cuûa chö Phaät, Ñaø-La-Ni cuù nghóa saâu daøy, Ñöôïc nghe Töø Toân baøy nghóa lôùn, Ñöôïc phöôùc nhieàu, khieán mau thanh tònh.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.